

Tammenjalosoukko

Smal ekpraktbagge
Agrilus sulcicollis

Uhanalaisuusluokka (IUCN): silmälläpidettävä (NT)

Luonnehdinta

Tammenjalosoukko on pienehkö (7 mm) ja väriltään tummanvihreä jalokuoriainen. Kaikki jalosoukot ovat rakenteeltaan varsin samanlaisia ja usein myös vaikeita tunnistaa. Tammenjalosoukon etuselkä levenee varsin suorareunaisesti kohti etunurkkia. Varma tunnistaminen vaatii alapuolen rakenteiden tutkimista.

Elinympäristö ja levinneisyys

Tammenjalosoukko elää tammen kuolleissa oksissa, jotka voivat olla kiinni elävässä puussa tai maahan pudonneina. Se suosii paksumpia, ainakin ranteenvahvuisia oksia, tosin voi joskus elää jopa parin sentin paksuisissa oksissa. Toisinaan toukkakäytäviä näkee paksussakin rungossa. Toukkakäytävät kulkevat puun ja kuoren välissä pituussuuntaan, usein vieri vieressä ja ovat täynnä purua. Koteloituminen tapahtuu pintapuuhun kaivetussa ontelossa. Täysikokoisia kovakuoriaisia tapaa kesäkuusta heinäkuuhun nuorten tammien lehdistä ja oksilta. Tammenjalosoukon esiintyminen rajoittuu tammivyöhykkeeseen, ja Suomessa laji esiintyykin vain lounaisrannikolla, etenkin Turun seudulla. Itäsimpänä sitä on tavattu Lohjan seudulla.

Nykytila ja uhkatekijät

Tammenjalosoukko on Suomessa levinneisyysalueensa pohjoisrajalla ja luonnostaan harvinainen. Se on kuitenkin myös taantunut, kun jalopuulehtoja on aikanaan raivattu pelloiksi. Nykyäänkin sitä uhkaa jalopuulehtojen kuusettuminen ja sulkeutuminen.

Hoitosuositukset

Tammenjalosoukon esiintymispaikalla ja sen lähiympäristössä tulisi säästää erikokoiset elävät ja kuolleet tammets, myös maapuut ja risut. Umpeutuvista lehdoista voidaan tarvittaessa varovaisesti poistaa kuusia. Lehtojen vapaaehtoiseen suojeluun on mahdollista hakea rahoitusta METSO-ohjelman kautta.

Lähteet

- Ehnström, B. & Axelsson, R. 2002. Insektsnag i bark och ved. ArtData-banken, SLU, Uppsala. 512 s.
- Heliövaara, K., Mannerkoski, I., Muona, J., Siitonen, J. & Silfverberg, H. 2021. Hyppivät ja hohtavat. Suomen sepät, sepikät, rikkasepät ja jalokuoriaiset. Metsäkustannus. 343 s.

Kuva: Juhani Päivärinta